

...om stednavne i lokalområdet?

Vidste du, at den ældste skriftlige omtale af de lokale stednavne skete i breve og dokumenter, som var skrevet på latin – den katolske kirkes skriftsprog i middelalderen.

Vi skal huske, at man ingen regler havde for retskrivning af de danske ord,

så stednavnene er stavet, som man dengang hørte navnene sagt efter de lyde, man kunne hente fra det latinske udtaleregler, men de passede jo ikke helt til det danske sprog, som i øvrigt dengang også var meget anderledes end nu.

Landsbyen **Harløse** forekommer skrevet under navnet **Hathæløsæ, Hatheløsæ** og **Hathelosæ**.

Ullerød forekommer stavet **Ulfruth** i 1164, **Wluerøth** i 1178, **Wluerød** i 1252. Vi skal bemærke, at på latin brugtes bogstavet "v" også for "u", så når navnet staves med "W" som begyndelsesbogstav, skal det altså udtales som et "U".

Det antages, at navnet er sammensat af mandnavnet **Ulf** og ordet **ruth** – senere -rød, som i ældre dansk skulle betegne en jord, hvorpå skoven var ryddet – oprykket med rod – "ruth".

Sognebyen **Tjæreby** blev i den tidligere middelalder skrevet på mange måder. Vi giver nogle eksempler: **Terby, Therby, Tiæræby, Tieræby, Thyeræby, Thærby, Thæræby**.

Sognebyen **Alsønderup** staves under navnene **Alexanders Thorp, Alisander Thorp, Alexandsthorp** og **Alsenthorp**. Der er således ikke tvivl om at det oprindelige navn har været Alexanders Torp. Men den yngste stavemåde – Alsentorp – viser tydeligt at trykket i udtalen er flyttet fra Aleksanders Torp til **Alsentorp** med tryk på første stavelse, hvor trykket også oprindeligt lå i alle ord i det danske sprog. Og i det nordsjællandske sprog blev trykket liggende på første stavelse til i dag - **Alsønderup**, men med den usikre sprogfornemmelse i det københavnske blandingsprog flyttes trykket i vore dage hurtigt til **Alsønderup**.

Landsbyen **Nejede** udtaltes oprindeligt med en "æi"-lyd, men den findes ikke i københavnsk, der har man kun "aj"-lyden, som nu bruges i navnet. Nejede blev i fordums tider bl. a. skrevet **Næveth, Nætveth og Netwede**.

Tulstrup og Bendstrup er ikke omtalt før efter år 1500, så der kendes ingen middelalder-stavning af deres navne.